

فضیلت و اعمال مشترکه ماه شعبان

فضیلت ماه شعبان

شعبان ماه بسیار شریفی است و به حضرت سید انبیاء صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ مَنْسُوبٌ است و آن حضرت این ماه را روزه می گرفت و به ماه رمضان وصل می کرد و می فرمود شعبان، ماه من است هر که یک روز از ماه مرا روزه بگیرد بهشت برای او واجب می شود و از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که چون ماه شعبان فرا می رسد امام زین العابدین علیه السلام اصحاب خود را جمع می نمود و می فرمود ای اصحاب من می دانید این چه ماهی است؟

این ماه شعبان است و حضرت رسول صلی الله علیه و آله می فرمود شعبان ماه من است پس در این ماه برای جلب محبت پیغمبر خود و برای تقرب به سوی پروردگار خود روزه بدارید. به حق آن خدایی که جان علی بن الحسین به دست قدرت اوست سوگند یاد می کنم که از پدرم حسین بن علی علیهما السلام شنیدم که فرمود شنیدم از امیرالمؤمنین علیه السلام که هر که روزه بگیرد در ماه شعبان برای جلب محبت پیغمبر خدا و تقرب به سوی خدا؛ خداوند او را دوست می دارد و در روز قیامت کرامت خود را نصیب او می گرداند و بهشت را برای او واجب می کند .

شیخ از صفوان جمال روایت کرده که گفت :

حضرت صادق علیه السلام به من فرمود کسانی را که در اطراف تو هستند را بر روزه گرفتن در ماه شعبان ترغیب کن. گفتم فدایت شوم مگر در فضیلت آن چیزی هست؟ فرمود: بله همانا که رسول خدا صلی الله علیه و آله هر گاه هلال ماه شعبان را می دید به منادی امر می فرمود که در مدینه ندا می کرد: ای اهل مدینه من رسولم از جانب رسول خدا صلی الله علیه و آله به سوی شما . ایشان می فرماید آگاه باشید همانا شعبان ماه من است پس خدا رحمت کند کسی را که یاری کند مرا بر ماه من یعنی روزه در آن ماه روزه بگیرد .

سپس از حضرت صادق علیه السلام و ایشان از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل کرد که می فرمود :

از زمانی که شنیدم منادی رسول خدا صلی الله علیه و آله ندا کرد در ماه شعبان، ترک نشد از من روزه شعبان و ترک نخواهد شد از من تا مدتی که حیات دارم ان شاء الله تعالی .

سپس می فرمود که روزه دو ماه شعبان و رمضان توبه و مغفرت از خدا است .

اعمال مشترک ماه شعبان

- 1 مناجات شعبانیه ، مناجات معروفی است و اهلش به خاطر آن با ماه شعبان مأنوس شده و به همین جهت منتظر و مشتاق این ماه هستند . سزاوار است که این مناجات در تمام ماه خوانده شود .

- 2 از اعمال مهم در این ماه ، روزه است ؛ به اندازه ای که با حال انسان مناسب باشد . امام صادق (علیه السلام) فرمود :

((کسی که روز اول ماه را روزه بگیرد، حتما وارد بهشت می شود و کسی که دو روز را روزه بگیرد، خداوند در هر شب و روزی (به چشم رحمت) به او می نگرد و در بهشت نیز به این نگاه ادامه می دهد؛ کسی که سه روز روزه بگیرد، با خداوند در عرش و بهشت او دیدار می کند.)).

همچنین روایت شده که در هر روز پنجشنبه ماه شعبان آسمانها را زینت می کنند. پس ملائکه عرض می کنند خداوند! بیمارز روزه داران این روز را و دعای ایشان را مستجاب گردان و در روایت نبوی آمده است که هر که روز دوشنبه و پنجشنبه شعبان را روزه بگیرد حق تعالی بیست حاجت از حوائج دنیا و بیست حاجت از حاجت های آخرت او را بر آورد .

- 3 در هر روز از شعبان در هنگام ظهر و در شب نیمه آن صلوات هر روز شعبان که از امام سجاد علیه السلام روایت شده، خوانده شود که به شرح ذیل است :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ شَجَرَةَ النَّبُوَّةِ وَ مَوْضِعِ الرِّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ وَ مَعْدِنِ الْعِلْمِ وَ أَهْلِ بَيْتِ الْوَحْيِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الْفُلْكِ الْجَارِيَةِ فِي اللَّجَجِ الْغَامِرَةِ يَا مَنْ مِنْ رَكِبِهَا وَ يَغْرَقُ مَنْ تَرَكَهَا الْمَتَقَدِّمُ لَهُمْ مَارِقٌ وَالْمَتَأَخِّرُ عَنْهُمْ زَاهِقٌ وَاللَّازِمُ لَهُمْ لَاحِقٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الْكَهْفِ الْحَصِينِ وَ غِيَاثِ الْمُضْطَرِّ الْمُسْتَكِينِ وَ مَلْجَأِ الْهَارِبِينَ وَ عِصْمَةَ الْمُعْتَصِمِينَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوةً كَثِيرَةً تَكُونُ لَهُمْ رِضًا وَ لِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ آدَاءً وَ قَضَاءً بِحَوْلِ مِنْكَ وَ قُوَّةً يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ الْأَخْيَارِ الَّذِينَ أَوْجَبَتْ حُقُوقُهُمْ وَ فَرَضَتْ طَاعَتَهُمْ وَ وَلايَتَهُمْ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَعْمُرْ قَلْبِي بِطَاعَتِكَ وَلا تُخْزِنِي بِمَعْصِيَتِكَ وَارْزُقْنِي مُوَاساةً مَنْ قَتَرْتَ عَلَيْهِ مِنْ رِزْقِكَ بِمَا وَسَعْتَ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ وَ نَشَرْتَ عَلَيَّ مِنْ عَدْلِكَ وَ أَحْيَيْتَنِي تَحْتَ ظِلِّكَ وَ هَذَا شَهْرُ نَبِيِّكَ سَيِّدِ رُسُلِكَ شَعْبَانَ الَّذِي حَفَفْتَهُ مِنْكَ بِالرَّحْمَةِ وَالرِّضْوَانِ الَّذِي كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ يَدَّابُ فِي صِيَامِهِ وَ قِيَامِهِ فِي لَيَالِيهِ وَ أَيَّامِهِ بَخُوعًا لَكَ فِي إِكْرَامِهِ وَاعْظَامِهِ إِلَى مَحَلِّ حِمَامِهِ .

اللَّهُمَّ فَاعِنَا عَلَى الْأَسْتِنَانِ بِسُنَّتِهِ فِيهِ وَ نَيْلِ الشَّفَاعَةِ لَدَيْهِ اللَّهُمَّ وَاجْعَلْهُ لِي شَفِيعًا مُشَفَّعًا وَ طَرِيقًا إِلَيْكَ مَهِيحًا وَاجْعَلْنِي لَهُ مُتَّبِعًا حَتَّى الْفَاكِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَنِّي رَاضِيًا وَ عَن ذُنُوبِي غَاضِيًا قَدْ أَوْجَبْتَ لِي مِنْكَ الرَّحْمَةَ وَالرِّضْوَانَ وَ أَنْزَلْتَنِي دَارَ الْقَرَارِ وَ مَحَلَّ الْأَخْيَارِ .

4- هر روز هفتاد مرتبه ذکر «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ» گفته شود و همچنین در این ماه صلوات بسیار فرستاده شود.

5- از اعمال مهم این ماه ، عمل کردن به روایت امیرالمؤمنین (علیه السلام) است که فرمودند :
(در هر پنج شنبه از ماه شعبان ، آسمانها زینت شده و آنگاه فرشتگان عرض می کنند: خدای ما! روزه داران شعبان را ببخش و بیامرز و دعایشان را اجابت فرما !!)

بنابراین کسی که دو رکعت نماز به جا آورد که در هر رکعت سوره فاتحه را یک بار و توحید را صد بار بخواند و بعد از سلام دادن ، صد بار نیز صلوات بفرستد، خداوند تمام خواسته های دینی و دنیایی او را برآورده می فرماید و کسی که یک روز از آن را روزه بگیرد، خداوند بدن او را بر آتش حرام می کند.

6- هر روز هفتاد مرتبه ذکر «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» گفته شود. و در بعضی روایات "الْحَيُّ الْقَيُّومُ" پیش از "الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ" است و عمل به هر دو خوبست و از روایات استفاده می شود که بهترین دعاها و ذکرها در این ماه استغفار است و هر کس هر روز در این ماه هفتاد مرتبه استغفار کند مثل آن است که هفتاد هزار مرتبه در ماه های دیگر استغفار کند .

7- صدقه دادن در این ماه اگرچه به اندازه نصف دانه خرمایی باشد، خوب است و خداوند بدن صدقه دهنده را بر آتش جهنم حرام می کند .

از حضرت صادق علیه السلام نقل شده است که آن حضرت در باب فضیلت روزه رجب فرمود چرا غافلید از روزه شعبان؟ راوی عرض کرد یابن رسول الله چه ثوابی دارد کسی که یک روز از شعبان را روزه بگیرد؟

حضرت فرمود به خدا قسم بهشت ثواب اوست .

عرض کرد یابن رسول الله بهترین اعمال در این ماه چیست؟ فرمود : صدقه دادن و استغفار . هر کس در ماه شعبان صدقه دهد، خداوند آن صدقه را رشد دهد همچنان که یکی از شما شتر تازه متولد شده ای را تربیت می کند تا آن که در روز قیامت به صدقه دهنده برسد در حالی که به اندازه کوه احد شده باشد .

8- در کل این ماه هزار بار ذکر «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ» را که ثواب بسیار دارد؛ گفته شود .

از جمله آن که عبادت هزار ساله در نامه عملش نوشته شود .